

Min Miljö

INFORMATION SOM BIDRAR TILL EN

ENKLARE VARDAG FRÅN **VÄSTERVIK MILJÖ & ENERGI**

Minskat matsvinn

Inte skämmigt med doggybag

Pudersnö är favoriten

för snöröjare Mattias Friberg

Nattparkeringsförbud

Hjälp till vid vinterns snöplogning

#4 VINTER 2014

TEMA
SNÖ

Snöröjnings- säsong - så funkar det

● Spännande ●

invigning!

- **lärorikt om kraftvärme**

» Besök vår kundservice på Lunnargatan och hämta en gratis reflex från oss! «

Vi värnar om dig i höstmörkret

SOMLIGA UPPEFATTAR hösten som mörk och tråkig, andra tycker att hösten bär med sig ett lugn och att det är en mysig tid när vi får tända ljus. Mörkret har stor påverkan på oss, inte bara för att ljuset är en positiv injektion för själen. När vi ställer om klockan från sommartid till vintertid blir höstmörkret ännu mer påtagligt. När man färdas genom staden en mörk höstkväll är det inte ovanligt att möta cyklister utan fungerande belysning och mörklädda gångare utan reflexer. Att bära reflexer under joggingrundan är idag en självklarhet men tyvärr saknas samma tradition under kvällspromenaden. Glöm inte bort att vi som gångtrafikanter syns dåligt. Saknar du reflexer som gående? Besök vår kundservice på Lunnargatan och hämta en gratis reflex från oss! Vi vill att du ska synas i höstmörkret!

I detta, vårt fjärde nummer av Min Miljö, är huvudtemat snö. Vi på Västervik Miljö & Energi ansvarar, på uppdrag av Västerviks kommun, för att vi alla kan ta oss fram säkert på gator, vägar och allmänna

platser under vintern. Läs mer om prioriteringsordningen för snöröjning, ditt ansvar som fastighetsägare och mycket mer!

Vi bjuder också på andra spännande nyheter. Visste du till exempel att vi genom ett samarbete med Västerviks restauranger ger dig möjlighet att ta med mat som du inte orkar äta upp hem i en så kallad doggybag? Bra för både plånbok och miljö! Missa inte heller reportaget från vår succéinvigning av den nya kraftvärmepannan på Stegeholmsverket. Över 1 000 besökare under dagen överträffade alla våra förväntningar. Extra roligt var att det stora besökarantalet inbringade hela 27 500 kronor till Cancerfonden, eftersom vi dagen till ära skänkte 25 kronor per besökare till forskningen mot bröstcancer. Tack alla ni som kom och gjorde dagen så lyckad!

Per Allerth
PER ALLERTH VD

Innehåll

- 03** En skolklass ställer frågor
- 04** Snöröjnings-säsong
- 06** Förändrade taxor
- 08** Doggybag minskar matsvinnet
- 09** Dynestadssjön ger näring för grödor
- 10** Elnätet säkras
- 12** Succé för Öppet hus

Vi tar gärna emot feedback och tips till kommande nummer av Min Miljö!

Skriv till:
miljoenergi@vastervik.se

**VÄSTERVIK
MILJÖ & ENERGI**
KUNDSERVICE

TEL 0490-25 70 50

E-POST miljoenergi@vastervik.se

www.vmeab.se

VÄSTERVIK
Miljö & Energi

Ansvarig utgivare Per Allerth **Design & Produktion** LindströmRömbo
Reklambyrå Text Eva Johansson, LindströmRömbo & Västervik Miljö & Energi AB

Höst- och vintertips för huset

GENOM ATT SE ÖVER sitt bostads- och fritidshus inför höst och vinter kan du minska risken för otrevliga överraskningar. Här följer enkla tips på vad du som fastighetsägare kan tänka på:

➤ Rensa hänggrännor från löv och barr. Som fastighetsägare ansvarar du även för att hålla dagvattenbrunnar fria från skräp och löv.

➤ Passa på att kolla tätningslister i fönster och karmar, kanske är det dags att byta ut några av dem.

➤ Töm och koppla bort vattenslangen om du har en som sitter på utsidan av huset.

➤ På vintern tänder vi fler lampor. Ersätt glödlampor till lågenergi- eller LED-lampor så sparar du energi.

➤ Många skador uppkommer genom att man inte tappat ur vattensystemet eller har haft för låg temperatur inomhus. Vatten utvidgas med upp till 20% när det fryser till is, och vattenledningar som fryser går då sönder. Lämna därför lite värme på när du stänger ner din stuga inför vintern.

Serviceteknikerns vintertips

DIN FJÄRRVÄRMEANLÄGGNING

bör ses över och kontrolleras varje år för att inte oväntade skador eller fel ska uppstå. Tycker du det låter krångligt? Du vet väl att vi på Västervik Miljö & Energi erbjuder serviceavtal? Då tar vi hand om den besiktning och översyn som krävs. Läs mer på www.vmeab.se.

➤ Varje sänkt grad i din bostad gör en besparing på ca 5%.

➤ Håll en jämn värme i fastigheten.

➤ Lufta värmesystemet och ha rätt tryck i systemet.

➤ Ha gärna lite värme på i källaren året runt, så tränger inte fukten in så lätt.

Stefan Karlsson är servicetekniker av fjärrvärmesystem

“Varför slänger många skräp i naturen?”

EN VETGIRIG SKOLKLASS STÄLLER VMEAB MOT VÄGGEN I KLURIGA MILJÖFRÅGOR

För att få reda på vad våra unga samhällsmedborgare tycker och undrar om miljöfrågor, har vi låtit klass 2 på Lidhemsskolan ställa frågor till oss.

➤ “Vart försvinner allt som åker ned i avloppet?”

Allt som spolas ned i avloppet leds via långa rör till ett reningsverk där allt avloppsvatten renas. Sedan rinner det ut till ett vattendrag (en sjö eller i havet).

➤ “Varför slänger många skräp i naturen?”

Svår fråga, det vet nog personerna

som gör det. Det kan vara brist på kunskap om hur skräp påverkar naturen. Vi tycker att alla måste ta sitt ansvar för vår gemensamma natur.

➤ “Var kommer vattnet i kranen ifrån?”

Bor man i Västervik kommer vattnet från sjön Hjorten. Vattnet pumpas via långa rörledningar från vattenverket till varje hus som är inkopplat på det kommunala vattenledningsnätet.

➤ “Hur skapas sopor?”

Sopor får vi när vi inte kan använda saker mer. De sopor som går att

tillverka nya grejer av, t.ex. plast, papper, glas och metall körs med bil till fabriker där man tvättar soporna och sorterar så att det går att göra nya grejer av det.

➤ “Vad händer med soporna när de har blivit mosade på tippen?”

De mosade soporna blir till avfallsbränsle och körs med lastbil till Stegeholmsverket (värmeverket). Bränslet eldas i pannorna och värmer vatten som sedan pumpas till husen och värmer dem.

Snöröjnings-säsong!

Västervik Miljö & Energi AB ansvarar för att vi alla kan ta oss fram säkert på gator, vägar och allmänna platser under vintern.

NÄR SNÖN KOMMER drar snöröjningen igång. Gatorna och gång- och cykelvägar plogas rena från snö. Blir det mycket halt ska vissa vägar sandas och andra saltas.

Västerviks kommun anlitat Västervik Miljö & Energi för att se till att vi kan komma fram på gator, vägar och allmänna platser under vintern. Anders Norell och Magnus Petersson ansvarar för denna verksamhet.

– Vissa gator och vägar ska röjas från snö först. Det finns en prioriteringsordning bestämd av beställaren (kommunen), och den kör vi efter, berättar Anders Norell.

Större gator och infartsleder som används av många, och tidigt på morgonen, är prioriterade. Det gäller till exempel vid förskolor, skolor, vårdinrättningar och större arbetsplatser. Vissa cykelvägar, exempelvis till Västerviks

Gymnasium, är också prioriterade. Även genomfartsleder och centrala gator röjs tidigt. Gatorna i bostadsområdena får vänta till sist. Samma prioritering gäller när det är halt.

» *Vissa gator och vägar ska röjas från snö först. Det finns en prioriteringsordning* «

Svårplogade gator

Något som diskuteras varje vinter är snövallarna som lägger sig vid

Tänk på detta som fastighetsägare

ALLA FASTIGHETSÄGARE har ansvar för sin del av trottoaren.

➤ Finns det ingen trottoar ska man hålla rent på gatan, två meter ut från fastighetsgränsen. Snön ska skottas undan och är det halt ska

man sanda. Skotta trottoaren innan snöröjarna kommer – inte efter.

➤ Har du en infart till fastigheten så skotta den efter att gatan röjts från snö, annars får du kanske göra om det.

➤ Skotta så att brevbärare, tidningsbud och sophämtare kommer fram till brevlåda och sopkärl.

➤ Kapa de nedersta grenarna på träd som hänger ut över gatan, så att de inte är i vägen för snöröjarna.

Hallå där snöröjare!

Mattias Friberg är snöröjare på Miljö & Energi.

Vad gör du en snöig dag?

Då gör jag mig redo att åka ut i något av de fyra distrikt jag sköter om i Västervik. Bland annat ansvarar jag för att sköta om gatorna i Piperskärr, Brevik och Gränsö. Sen tar jag också hand om en del gång- och cykelvägar som jag både plogar och halkbekämpar.

Vad är det bästa med jobbet?

Att få ge sig ut på natten, det är ganska lugnt och skönt att åka omkring och ploga då. När man ger sig ut på dagarna blir det lite annorlunda - då måste man dela vägen med andra trafikanter vilket kräver ett visst hänsynstagande både från oss som plogar men även från övriga medtrafikanter.

Hur vet du när det är dags?

Jag försöker ju att själv stämma av med min uppdragsgivare och hålla mig informerad om läget. Det handlar om att ha en kontinuerlig kontakt så att man är förberedd när det är dags. Idag finns det ju väldigt bra verktyg för att kunna hålla koll på alla de olika typer av väderförhållande som kan väntas.

Gillar du snö?

Jag tycker det är ganska behagligt med snö.

Har du någon favoritsnö?

Pudersnö, det är favoriten, den är lätt och trevlig!

Bra tips kring snöskottning?

Ja, har du möjlighet att vänta med din egen skottning tills vi varit ute och plogat så spar du nog både lite tid och energi.

tomternas infarter när gatan plogas. Många husägare irriterar sig på detta, och vill inte behöva skotta igen efter en första skottning på morgonen.

– Att det blir en snövall går inte att undvika. Vi plogar bort snön från gatans mitt och ut mot kanterna, för att trafiken ska komma fram. Även om det är våra snöröjare som orsakat snövallen är det fastighetsägaren som ska skotta bort den. Det är vår enda möjlighet att hinna få gatorna framkomliga, förklarar Anders Norell.

Tillfälligt parkeringsförbud

Det största problemet för snöröjarna är bilar som parkerats på gatan, särskilt på smala gator. Då går det inte alltid att komma åt att ploga bort snön. Därför är det parkeringsförbud på vissa gator vintertid, antingen hela dygnet eller enbart på natten.

Ett annat problem är träd vars låga grenar hänger ner när de blir snötyngda. För att förebygga problemet arbetar vi med att beskära

träd under hösten, säger Anders Norell.

Viktig väderprognos

Västervik Miljö & Energi förfogar över 60 enheter som upphandlats för snöröjning, varav tio är egna maskiner. Varje snöröjare har sitt eget distrikt och vet var de ska arbeta. För att kunna planera verksamheten krävs en noggrann koll på väderläget.

– Vi får mer detaljerade väderprognoser än vad allmänheten får. Från mitten av november gör vi också egna kontroller av gator och vägar på nätterna, säger Magnus Petersson.

Om det snöar på eftermiddagen och det ska fortsätta snöa under kvällen plogas inte gatorna.

– Då väntar vi tills det slutat snöa, annars är risken att vi får göra om det. Är det mycket slask på gatorna och det sedan ska frysa på ser vi till att ta bort slasket först.

att förhindra olyckor på grund av snö eller is som faller ner på fotgängare.

➔ Tänk på att märka ut fasta föremål, som till exempel låga staket i gathörn, som inte syns i snön.

➔ Du får inte skotta din snö från fastighetens tomt ut på gatan, den snön är du skyldig att själv ta hand om.

➔ Du är skyldig att skotta bort snö och istappar från taken, för

Förbättrad kvalitet och fokus på miljöarbete

- så här förändras våra taxor 2015

Västervik Miljö & Energi arbetar ständigt med att förbättra kvaliteten på våra tjänster och erbjuda våra kunder hög service. Vårt miljöarbete har stort fokus och för att stå rustade inför framtida utmaningar behöver vi fortsätta att underhålla, utveckla och förbättra våra anläggningar och nät.

VÅR VATTEN- och avloppsverksamhet har länge lidit av negativa ekonomiska resultat samtidigt som investeringsbehovet är stort. Vi behöver bland annat bygga om Gamleby reningsverk och säkra reservvattentillgången till Västervik om sjön Hjorten skulle bli förorenad. Vårt ledningsnät är också i behov av stora underhållsåtgärder.

Stora investeringar

På elnätssidan fortsätter vi att investera ca 9 miljoner kronor för att

ytterligare förbättra leveranssäkerheten, vilket leder till färre elavbrott, detta är krav både från våra kunder och myndigheterna.

Inom avfall och återvinning kommer fokus under kommande år att vara att förbättra servicen för våra kunder. Vi vill göra det lättare att sortera rätt genom att ha bättre öppettider på våra återvinningscentraler och att få fler att sortera genom FNI.

Vår fjärrvärmeverksamhet kommer fortsätta att investera i våra anlägg-

ningar för att minska vår miljöpåverkan och trygga värmeleveranser för våra kunder.

Stigande bränslekostnader

Utfasningen av fossil olja fortsätter på anläggningarna i Ankarsrum och Gamleby. Vi ser stigande kostnader inom samtliga bränsleslag till våra fjärrvärmeanläggningar vilket självklart påverkar priset ut till kund.

Exempel på hur en typvillakund påverkas av prisjusteringarna

Tjänst	Typ av kund	Månadskostnad 2014	Månadskostnad 2015	Förändring/månad
Avfall & återvinning	Kärl 140 liter	155 kr	160 kr	5 kr
	Kärl 190 liter	198 kr	206 kr	8 kr
Vatten*		720 kr	785 kr	65 kr
Fjärrvärme	20 000 kWh	1 355 kr	1 406 kr	51 kr
Elnät	utan elvärme	274 kr	285 kr	12 kr
	5 000 kWh/år			
	med elvärme 25 000 kWh/år	757 kr	798 kr	41 kr

* En normalvilla omfattar ett friliggande källarlöst enbostadshus omfattande 5 rok, badrum med WC, tvättstuga, ett extra toaletttrum samt garage. Våningsyta 150 m² inkl garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år. Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. För en typvilla innebär prisjusteringarna för 2015, i ett högsta scenario, en kostnadsökning på 136 kronor i månaden. Vi har då räknat på att villan har ett 190 liters kärl, vatten och avlopp, uppvärmningen är fjärrvärme och elen är beräknad till 5 000 kWh/år.

Tips!

Driftinformation
på www.vmeab.se

Under snösäsongen uppdaterar vi vår webb regelbundet med aktuell driftinformation. Klicka på "Snörapporten"

När kommer plogbilen?

KOMMUNEN HAR ansvar för snöröjning och halkbekämpning i stadsplanerade områden, både i Västervik, i Gamleby och på de mindre orterna. Trafikverket har ansvaret för alla övriga vägar, även genomfartslederna genom flera orter.

Snöröjningen i så kallade prioriterade områden, dvs genomfartsleder, stora parkeringar, bussgator och andra prioriterade vägar och gator startar när det blivit 3-7 cm snötäcke och snöandet väntas fortsätta.

I bostadsområden och andra ej prioriterade gator röjs snön bort när snötäcket är 10-15 centimeter och snöandet väntas fortsätta. Arbetet ska vara gjort inom 12 timmar. Observera att detta gäller gator och vägar.

Parkeringsförbud nattetid **4 december - 31 mars**

För att snöröjningen ska bli så bra som möjligt i Västervik införs parkeringsförbud på en del gator. Följ hänvisad skyltning på samtliga parkeringar.

Klockan 00:00-08:00:

- Storgatan mellan Rådhusgatan och Kvarngatan
- Storgatan mellan Brunnsgatan och Strömsgatan
- Kvarngatan mellan Östra Kyrkogatan och Hamngatan
- Kvarngatan mellan Strömsgatan och Brunnsgatan

- Hamngatan mellan Kvarngatan och Storgatan
- Brunnsgatan mellan Storgatan och Båtsmansgatan
- Östra Kyrkogatan mellan Kvarngatan och Storgatan

Klockan 08:00-10:00

- Esplanaden mellan Siversgatan och Södra Järnvägsgränd, riktning mot centrum
- Königsmarksgatan mellan Stora Trädgårdsgatan och Ejdergatan
- Idgatan på vändslingsan mellan nummer 16-41

Parkeringsförbud dygnet om

- Tre Bröders väg
- Övre Norrtullsg. (sträcka på 40 m)

Hämta gratis stenflis för sandning

Villaägare kan själva hämta en hink stenflis hos Västervik Miljö & Energi på Kristinebergsgatan 20, när det behövs för att sanda sin trottoar eller sin infart. Ta med egen hink och skyffel.

Stenflis kan också hämtas på Gundelvägen 10 i Gamleby, på Återvinningsgården i Överum, hos Carlssons entreprenad i Askerum i Loftahammar, på Kammartorget 2 i Ankarsrum och vid Plåt & Smide i Verkeback.

Inte skämmigt med doggybag

Minskat matsvinn på restauranger

Orkar du inte äta upp all mat på tallriken när du går på restaurang kan du ta med matresterna hem.

VÄSTERVIK MILJÖ & Energi har, tillsammans med flera andra kommuner i regionen, startat ett treårigt projekt som går ut på att minska matavfallet från restauranger och bidra till att väcka tankar kring matsvinn.

– Det slängs så mycket mat i onödan, på tok för mycket, säger Agneta Westerberg som ansvarar för projektet.

Matsvinnet på restauranger har belysts i hela EU under veckan "Europa minskar avfallet" 22-30 november. Då har vi fått lära oss att ta

» I USA är det vanligt sedan länge och jag hoppas att vi i Sverige kan vänja oss vid det också «

med hem det vi inte orkar äta upp, men också be om mindre portioner om vi inte brukar orka med allt.

– Restaurangerna har fått matlådor av oss, en plastad liten kartong, som gästerna kan ta hem den överblivna maten i. I USA är det vanligt sedan länge med så kallad doggybag, och jag hoppas att vi i Sverige kan vänja oss vid det också, säger Agneta Westerberg.

– Du ska inte tycka att det är skämmigt att ta hem resterna, det

är ju mat som du redan betalat för. Dessutom är det mycket bättre att äta upp den hemma senare, än att kasta den, säger Agneta Westerberg.

Minskade kostnader

De restauranger som serverar luncher i Västervik har erbjudits att vara med i projektet till att börja med. De som har buffé är inte med i det första skedet, eftersom det gäller mat som blir över på tallriken. Restaurang Guldkant är en av restaurangerna som deltagit och de har även för avsikt vara med och samla in matresterna som kunderna inte väljer att ta med hem i samarbete med Västervik Miljö & Energi. Det matavfallet kommer till nytta i biogasproduktion. För restaurangerna innebär det mindre avfall att hantera, och därmed minskade kostnader.

Provodling av grödor som gödslats och vattnats med vatten från Dynestadsjön har visat sig framgångsrik.

Dynestadsjön ger näring till grödor

DYNESTADSJÖN norr om Gamleby är sedan lång tid tillbaka starkt övergödd, med syrebrist och kollaps som följd. Här finns mycket höga koncentrationer av kväve och fosfor. Detta näringsrika bottenvatten har nu använts för att gödsla provodlingar vid sjön. Syftet är att få ett kretslopp där övergödningen kan komma till nytta och sjön samtidigt får en tillströmning av nytt och syrerikt ytvatten.

I somras skedde de första odlingsförsöken. De visar en tydligt ökad avkastning jämfört med konventionellt gödslad odling av likadana grödor. Vallodlingen gav en ökad avkastning med 25 procent. Även åkerböna, korn och vårvete har provodlats.

En hektar i år

Odlingen har skett i noggrant utmätta provrutor intill sjön, på totalt en hektar. I vinter ska en analys av skörden ske i samarbete med SLU

(Sveriges Lantbruksuniversitet) i Uppsala. Nästa år planeras nya och större odlingsförsök.

Sjön är 16 meter djup och under tre meters djup är vattnet syrefritt. I stället finns det gott om näringsämnen, som alltså kan an-

» *I sjön finns gott om näringsämnen som kan användas för gödsling av odlingsmark* «

vändas för gödsling av odlingsmark. 26 ton kväve och 3,3 ton fosfor beräknas finnas i sjövattnet, men inga tungmetaller.

Fortsatt arbete

Sjön är förbunden med Gamlebyviken och Östersjön via smala och grunda sund. Precis som i många andra vikar i kustbandet här har landhöjningen gett en tröskel vid

utloppet av sjön, som innebär att vattnet blir mer stillastående. Övergödningen stannar därför kvar och lägger sig nära sjöbotten.

Restaureringen av Dynestadsjön fortsätter som planerat och projektet beräknas pågå under flera år till. Nästa år planeras en utökad provodling på en betydligt större yta.

Vi återkommer i kommande nummer av Min Miljö med fler resultat från projektet.

Provodlingarna har skett i noggrant utmätta provrutor intill sjön

En bandvagn behövs för att ta sig fram i svår-tillgänglig terräng

Elnätet säkras mot stormar

Blåser det hårt kan träd och grenar falla ner på elledningarna ute i skogen. Det kan då bli kortslutning, och ledningen kan gå av eller falla till marken med resultatet strömavbrott.

FÖR ATT SLIPPA strömavbrott arbetar Västervik Miljö & Energi med att vädersäkra elledningarna i Västerviks kommun.

Vädersäkringen innebär att ledningarna grävs ner i marken. Är det bergigt och omöjligt att gräva, ersätts de gamla ledningarna med ny ledning som har ett isolerande skal utanpå, en så kallad belagd lina, BLL. Skalet gör att ledningarna klarar sig även om grenar och träd faller ner.

– Efter stormarna Gudrun och Per fick vi en ny lag om avbrottsersättning till elkonsumenterna. Är man utan ström i mer än 24 timmar ska man som konsument få ersättning. Ersättningen är så pass

stor att det blir mycket kännbart efter omfattande stormskador, berättar Per-Erik Ekström, elnätschef på Västervik Miljö & Energi AB.

Flera nät

I Sverige får vi el genom stamnät, regionnät och lokalnät. Stamnätet transporterar elen från de stora produktionsanläggningarna till ställverk och transformatorstationer. Därifrån fördelas elen ut på regionnäten som i sin tur skickar elen vidare till lokalnäten.

I lokalnäten levereras el hem till de konsumenterna som bor på landsbygden. Det är luftledningarna på lokalnätet som nu vädersäkras. Lokalnäten är inte trädsäkra, det

vill säga att det växer träd utmed ledningsgatorna, så nära att de kan falla ner på ledningarna.

16 mil luftledning

Efter att ha grävt ner många mil kabel i marken återstår nu cirka 16 mil luftledning som inte kan grävas ner för att terrängen inte medger det. Dessa ledningar byts ut till moderna klädda ledningar, och behövs det byts även stolpar och fästansordningar. Det är många välväxta furor som håller vårt elnät uppe.

– Detta arbete är bra att göra på vintern, när det är fruset och vi inte kan gräva i marken. Vi börjar i december och håller på till mars eller april. Först tar vi det som återstår på Hornslandet och sedan Västrumnätet. Om tre år ska det vara klart, säger Per-Erik Ekström.

Förlängt introduktionspris på VillaFiber

TIDSPERIODEN FÖR ATT teckna sig för VillaFiber till introduktionspriset, 18 400 kr, har förlängts till den 15 januari 2015. Därefter tillkommer efteranslutningskostnader. Hur stor efteranslutningskostnaden blir för varje hushåll beror på hur långt arbetet har kommit i ditt område/gata. Läs mer på www.villafibervastervik.se

➔ Efteranslutningsavgift efter 15 januari

Efter den 15 januari 2015 tillkommer en efteranslutningsavgift vid beställning av VillaFiber.

➔ www.villafibervastervik.se

Här finner du all information kring VillaFiber Västervik, vanliga frågor och svar, länkar till samarbetspartners och mycket mer.

Vinterchecka bilen

Inför den kallare årstiden är det viktigt att bl.a. kontrollera däcken, torkarbladen, belysningen och batteriet. Glöm inte att fylla på glykol och spolarvätska. Se också till att ha en bra isskrapa och en borste i bilen.

Med reflexer syns du

REFLEXER HÖR INTE BARA hemma på mörka landsvägar. I stadstrafik är det ännu viktigare att bära reflex, de flesta olyckor med gående sker i tätbebyggda områden med gatubelysning. Genom att bära reflexer syns du bättre och minskar risken för att råka ut för en olycka betydligt.

➔ Tänk på att reflexer syns bäst om de är i rörelse - därför är det bra att ha dem hängande i snöre och att placera reflexer runt armar och ben. Reflexväst är också bra men bör kompletteras med reflexband kring armar och ben.

➔ Glöm inte bort att kontrollera reflexer på din cykel - fram ska en vit reflex finnas, bak ska en röd reflex sitta och orangegula reflexer ska finnas på sidan av cykeln.

➔ Hämta gärna en gratis reflex hos vår kundservice.

Samlaren - passa på att bli av med miljöfarligt avfall när du är och handlar

SAMLAREN ÄR ETT miljöskåp som gör det enkelt att återvinna sådant som annars lätt skulle hamna i soporna, t.ex. glödlampor, lågenergilampor och batterier. Samhällsnyttan blir dubbel - dels hjälper vi till att avgifta kretsloppet från farliga ämnen och dels så återvinnas värdefulla metaller som kan användas i produktion av nya varor.

I Västerviks kommun finns samlaren utplacerad i sju butiker.

Här finns samlaren:

- ➔ ICA Nära, Ankarsrum
- ➔ ICA Supermarket, Gamleby
- ➔ ICA Maxi, Västervik
- ➔ ICA Kusten, Loftahammar
- ➔ COOP Konsum Högö, Västervik
- ➔ COOP Extra, Västervik
- ➔ COOP, Överum

Invigning av nya kraft- värmeverket

Populär guidning

Spännande maskiner
lockade både stora och små

Intresset för att titta in på det nya kraftvärmeverket var över all förväntan. Köerna till den guidade visningen och den grillade korven ringlade långa hela dagen.

TOTALT TOG ÖVER 1 000 personer chansen att få en guidad tur genom det nya kraftvärmeverket. Med hjälmar på huvudet och med proppar i öronen fick alla som ville veta mer om hur den nya kraftvärmepannan fungerar en guidad tur. Vid flera stationer inne i verket förklarades pedagogiskt hur hela processen fungerade. I ett gigantiskt rum visades även hur den nya elturbinen fungerar. Till skillnad från det befintliga värmeverket som bara producerar varmvatten så producerar den nya kraftvärmepannan (kallad Bengt) även el.

Per Allerth, vd på Västerviks Miljö & Energi, var mycket imponerad över det stora intresset.

– Vi är väldigt nöjda med dagen. Det är jättekul med så många nyfikna och extra kul att se så många

barn. Vi är supernöjda.

Kön till den grillade korven var konstant välfylld. För de lite mindre besökarna fanns det gott om aktiviteter. För de lite mer våghalsiga var en tur i skyliften populärast.

Trollkarlen Niclas Jacobsson fick jobba hårt för att blåsa upp och forma ballonger till flera hundra barn. Fascinerade barn fick även en stor dos close-up magic där kort, mynt och bollar trollades fram och försvann och trollades fram igen.

På plats fanns även en större utställning om Västerviks Miljö & Energis verksamhet. Bland annat visades de fordon som dagligen servar oss i kommunen med allt från sophämtning till byten av lampor i gatubelysningen. I ett stort tält intill kraftvärmeverket visades andra verksamheter som vattenrening och avloppsunderhåll.

– Vi är supernöjda med dagen
förklarade Per Allerth, vd.

Goda korvar serverades
på löpande band

Grattis Peter!

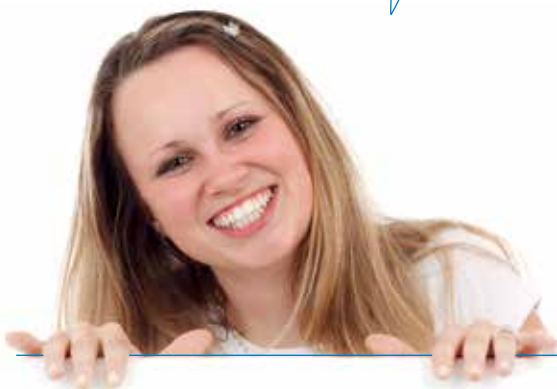
Peter Sjöo deltog i vår tipspromenad och blev den lyckliga vinnaren av en fin elcykel!

Klimatsmart på kontoret

DET FINNS MÅNGA BRA saker du kan göra för att minska onödig energianvändning och skapa en bättre miljömässig hållbarhet i vardagen. Här delar vi med av oss några tips för dig som jobbar på kontor:

- Stäng av arbetsbelysning och dator när du går för dagen och dra ur laddare som inte används.
- Installera så kallade närvarogivare som släcker ljuset i utrymmen som står tomma stora delar av dygnet och tidsstyrd belysning som släcker automatiskt efter ordinarie arbetstid.
- Välj pappersprodukter som är miljömärkta och återvinn det egna pappersavfallet.
- Använd dubbelsidig utskrift. Då kan du halvera din pappersförbrukning.
- Lämna bilen och använd cykel eller kollektivtrafik om möjligt när du ska någonstans under dagtid.
- Vädra gärna men endast under en kort stund och endast vid behov. Lämna inte fönster på glänt då det går åt mer energi att temperera ett rum som släpper in kall eller varm luft.
- Ett alternativ till flyget är inte bara tåget utan även videokonferenser.

Glöm inte att stänga fönster och släcka när du går hem efter arbetsdagen!

Vintertips för dina sopkärl

UNDER VINTERN KAN DET bli lite besvärligt kring avfallsinsamlingen beroende på väderleken. Här är några tips för att underlätta för både dig och våra "sopgubbar":

- Snöröj runt kärlet så det kan rullas till sopbilen vid tömning - kärl som står i snödrivor riskerar att inte bli tömda. Sanda vid behov.
- Skaka på kärlet regelbundet och peta loss eventuellt fastfrusna påsar. Detta är fastighetsägarens ansvar.
- Vid upprepade problem med fastfrysning kan kärlet, om möjlighet finns, tas in i ett varmare utrymme en tid innan tömning för att tina.

Vintersäkra matavfallsinsamlingen

NÄR DET ÄR minusgrader ute och varma matavfallspåsar läggs i kärlet är risken stor att påsarna fastnar i kärlet och sitter kvar efter tömning. Vi tipsar om hur du kan minska risken:

- Se till att hålla kärlet rent – ett rent kärl minskar risken för fastfrysning.
- Låt matavfallet rinna av så mycket som möjligt innan det läggs i matavfallspåsen. Då undviker du blöta påsar och fastfrysning i kärlet.
- Lägg om möjligt ut påsen att frysa en stund innan du lägger den i kärlet.
- Lägg ett par matavfallspåsar i botten på kärlet för att undvika fastfrysning.

Spara energi - smarta och enkla tips!

Energiförbrukningen är vanligtvis en av de största utgifterna för en fastighetsägare. Mängden energi som används beror på vilka vanor vi har. Genom att se över våra vanor och göra små justeringar kan vi på ett ganska enkelt sätt minska vår energiförbrukning.

**Små insatser
kan göra stora
skillnader - både
för miljö och
plånbok!**

HÅLL KOLL PÅ VATTNET

- En kort dusch på fem minuter istället för en kvart kan minska din årsförbrukning för varmvattnet med 500 kilowattimmar per person.
- Med snålspolande toalett kan du spara upp till 40% vatten och energi.
- Stäng av vattnet när du tvålär in dig och tvättar håret.
- Åtgärda droppande kranar.

GRATIS RÅDGIVNING

Kommunens energi- och klimatrådgivare Mikael Nyman hjälper privatpersoner, företag och föreningar med information, opartisk rådgivning och enklare beräkningar. Ring kommunens växel 0490-25 40 00.

STAND-BY ENERGITJUV

Att inte använda stand-by läget på hemelektronikprodukter hemma är en mycket bra början i jakten på onödig energiåtgång. Hela 10% av all hushållsel i Sverige går till hemelektronik som står i stand-by.

ENERGISMART BELYSNING

- Spara energi genom att använda energismarta ljuskällor. Lågenergilampor är nu billiga då LED-lampor har utvecklats i rasande fart.
- Spara kvittot på din lågenergi-/LED-lampa. Den förväntas hålla 10-25 gånger längre än glödlampan och skulle den slockna i förtid får du ofta en ny av butiken. Hör efter vad som gäller i din butik.

MER TIPS OCH INFORMATION

- <http://radgivningsekot.blogspot.se/>
Rådgivningsekot bloggar om energi-, klimat- och transportfrågor.
- www.energimyndigheten.se
Energimyndigheten ger många goda tips och har mycket information. Testa t.ex. Energikalkylen för att få koll på din energianvändning.
- **Ljsguiden**
Appen Ljsguiden hjälper dig bl.a. med rådgivning när du ska köpa lampor.
- www.vmeab.se
Självklart finns också mycket information på vår egen webbplats.

EN VANLIG MYT är att lågenergilampor och LED-lampor inte fungerar att dimra - det är inte sant. Alla fungerar dock inte så fråga i butiken eller se tillverkarens hemsida.

LÅNA EN ENERGIMÄTARE GRATIS PÅ BIBLIOTEKET

På biblioteket i Västervik kan du låna en energimätare gratis 14 dagar. Med energimätaren kan du mäta strömförbrukningen på alla elartiklar och på det viset hitta de apparater som drar onödig energi. Du lånar den på ditt ordinarie bibliotekskort.

På biblioteket hittar du också ett urval av broschyrer som hjälper dig att spara på energin och klimatet.

Miljöalmanackan fyller 5 år!

VI ÄR GLADA OCH stolta att för femte året i rad presentera vår fina Miljöalmanacka som delas ut till dig som bor i Västerviks kommun. Årets Miljöalmanacka ser lite annorlunda ut än vad du är van vid. I år satsar vi på ett nytt format i form av en familjekalender, där du får plats att planera hela familjens aktiviteter och att fylla i dina viktiga "kom-i-håg". Nytt för i år är också att vi har lyft fram den information som du tidigare hittat i slutet av kalendern. Vår förhoppning är att informationen på detta sätt ska bli mer säsongsbetonad, kännas aktuell och vara lättare att ta till sig.

Information och tips

Vi på Västervik Miljö & Energi är ett bolag med ett bred verksamhet och ett stort kompetensområde. Samtidigt är vår affärsidé enkel:

"Västervik Miljö & Energi AB bidrar till en enklare vardag". Och det är precis vad vi hoppas att denna Miljöalmanacka ska göra – bidra till en enklare vardag för dig. Vi hoppas att du får både glädje och nytta almanackan, och att den får följa dig hela året 2015. Använd gärna Miljöalmanackan som en vägledning till ditt vardagliga miljöarbete.

Missa inte tävlingarna

Månadsbilderna är inskickade av privatpersoner i kommunen. Årets tema är kärlek. Tack för alla fina bidrag! Vill du också få din bild publicerad? Läs mer om fototävlingen i almanackan. Kanske är du en av dem som får din publicerad i nästa upplaga. Som vanligt hittar du också en spännande tävling där du kan tävla och vinna fina priser!

2015 års almanacka

Vinnare från årets almanacka:

1:a pris: Kolsyremaskin
Renée Tengver, Västervik

2:a pris: Cykelhjälm
Inger Karlsson, Västervik

3:e pris: Bonniers vegetariska kokbok
Sjuten Svensson, Västervik

*Vinnarna meddelas personligen.
De rätta svaren presenteras på
www.vmeab.se*

"Enklare vardag" - vår app för digitala tjänster

SEDAN I JUNI finns vår egna app "Enklare vardag" som samlar flera digitala tjänster från oss. Bland annat finns en sophämtningsdel som hjälper dig att veta vilket kärl du ska ställa fram. Fyll i din adress och se vad vi hämtar

denna samt kommande vecka. I sorteringshjälpen kan du fylla i vad du vill sortera, t.ex. "glödlampa", och få svar på var du kan lämna det. I appen finner du också öppettider på våra återvinningscentraler. Fler tjänster planeras i framtiden.

Ladda hem appen till din smartphone:

Android:

- 1) Gå in på <http://enklarevardag.vmeab.se> på internet.
- 2) Tryck på menyknappen.
- 3) Välj "Lägg till genväg".
Klart!

iPhone:

- 1) Gå in på <http://enklarevardag.vmeab.se> på internet.
- 2) Välj ikonen
- 3) Välj "lägg till på hemskärm".
Klart!

Enkel att använda!

På gång

december - mars

v. 49-50

SOPHÄMTNING HELGDAGAR

Under helgdagarna i julhelgen har vi inkörning. Det innebär att sophämtningen kan ske på en annan dag än normalt. Tänk på att ställa fram och ha ditt kärl tillgängligt under julhelgerna. Tack för hjälpen!

v. 52-01

SOPHÄMTNINGSSCHEMA

Sophämtningsschema för 2015 skickas ut till alla kunder.

Lördagsöppet

Den 27 november håller Mälserums återvinningscentral lördagsöppet kl. 09.00–13.00.

4 dec - 31 mars

PARKERINGSFÖRBUD
NATTETID

För att snöröjning ska bli så bra som möjligt i Västervik införs parkeringsförbud på en del gator. Följ hänvisad skyltning på samtliga parkeringar.

Klockan 00:00-08:00:

- ➔ Storgatan mellan Rådhusgatan och Kvarngatan
- ➔ Storgatan mellan Brunnsgatan och Strömngatan
- ➔ Kvarngatan mellan Östra Kyrkogatan och Hamngatan
- ➔ Kvarngatan mellan Strömngatan och Brunnsgatan

- ➔ Hamngatan mellan Kvarngatan och Storgatan
- ➔ Brunnsgatan mellan Storgatan och Båtsmansgatan
- ➔ Östra Kyrkogatan mellan Kvarngatan och Storgatan

Klockan 08:00-10:00

- ➔ Esplanaden mellan Siversgatan och Södra Järnvägsgatan, riktning mot centrum
- ➔ Königsmarksgatan mellan Stora Trädgårdsgatan och Ejdergatan
- ➔ Idgatan på vändslan mellan nummer 16-41

Parkeringsförbud dygnet om

- Tre Bröders väg
- Övre Norrtullsg. (sträcka på 40 m)

Betala parkering
via SMS

NU KAN DU som parkerar på Västerviks avgiftsbelagda parkeringsplatser betala din biljett med hjälp av SMS. Du behöver inte registrera dig som kund. Skicka bara ett SMS vid start på parkering och sedan ett SMS som avslut när du åker därifrån.

Är du orolig för att glömma att

checka ut? Du får en påminnelse via SMS när din tid går ut.

Om du har glömt och åkt från platsen så riskerar du inte att behöva betala mer än den maximala tid man får parkera just där.

Vill du betala via faktura har leverantören, SMS-park, även en app som du kan ladda mer. Läs mer om detta på vår hemsida www.vmeab.se.

ARBETET MED framtagandet av ny energi- och klimatstrategi samt ny avfallsplan och renhållningsordning för perioden 2015-2020 går vidare. I vinter kommer styrdokumentet att ställas ut och skickas ut på remiss. Då har alla intresserade åter möjlighet att ge synpunkter på innehållet. Därefter kommer vissa justeringar att göras med hänsyn till resultatet av remissen och sedan är det dags för beslut och fastställande.

Vi stödjer vattenreningsprojekt
genom klimatkompensering!

Denna trycksak har ett unikt ID-nummer som publiceras på Climate Partners hemsida. Som klimatskyddande åtgärd har vi valt att stödja ett vattenreningsprojekt i Kenya.

Scanna QR-koden och läs mer!

ClimatePartner
climate neutral

Print | ID: 10730-1410-1002

Water Purification
Western Kenya, Kenya

VÄSTERVIK MILJÖ & ENERGI

TEL KUNDSERVICE: 0490-25 70 50

E-POST: miljoenergi@vastervik.se

WEBB: www.vmeab.se

BESÖKSADRESS: Lunnargatan 1

ÖPPETTIDER: 07.30–16.00

JOURNUMMER FÖR FELANMÄLAN VATTEN:

0490-122 98

JOURNUMMER FÖR FELANMÄLAN ELNÄT

OCH ENTREPRENAD: 0470-132 78

VÄSTERVIK
Miljö & Energi

